

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क:-२००
द्वितीय चरण:-	अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क:-३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:-२००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या x अङ्क	समय
प्रथम	शासन एवं आर्थिक व्यवस्था	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न x ५ अङ्क=२०	३ घण्टा
					८ प्रश्न x १० अङ्क=८०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	४ प्रश्न x ५ अङ्क=२०	३ घण्टा
					८ प्रश्न x १० अङ्क=८०	

२.द्वितीय चरण:

पूर्णाङ्क:-३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य:-

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणी (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीति परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८२/०३/२५

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- शासन एवं आर्थिक व्यवस्था

खण्ड (क) -६० अङ्क

(२ प्रश्न x५ अंक, ५ प्रश्न x१० अंक)

१. शासन व्यवस्थाका विविध पक्ष

- १.१ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- १.२ कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका बीच अन्तरसम्बन्ध, नियन्त्रण र सन्तुलन
- १.३ मानव अधिकार र मौलिक हक तथा कर्तव्य
- १.४ कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद, सामाजिक न्याय र सुरक्षा
- १.५ सूचनाको हक र पारदर्शिता
- १.६ सार्वजनिक नीति निर्माण प्रक्रिया र कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन
- १.७ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता, भूमिका र सार्वजनिक सेवा प्रवाह
- १.८ सार्वजनिक सेवा बडापत्रको अवधारणा र महत्व
- १.९ राजनीतिक तटस्थता, प्रतिबद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
- १.१० नैतिकता, सदाचार र अनुशासन
- १.११ विकास योजना र चालु आवधिक योजना
- १.१२ योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- १.१३ रणनीतिक योजना, व्यवस्थापन तथा परियोजना विश्लेषण (Project Appraisal)
- १.१४ संस्थागत सुशासन र संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व

खण्ड (ख) -४० अङ्क

(२ प्रश्न x५ अंक, ३ प्रश्न x१० अंक)

२. आर्थिक व्यवस्था र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध

- २.१ आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास
- २.२ आर्थिक विकासका पक्ष : कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण, तथा मानव संसाधन
- २.३ विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.४ वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग
- २.५ गरिबी निवारण र रोजगारी सृजना
- २.६ दिगो विकास एवं वातावरणीय सवाल
- २.७ विकासमा नागरिकको संलग्नता र साझेदारी विकास
- २.८ सामाजिक न्याय र समानता
- २.९ वैदेशिक सहायता र वैदेशिक व्यापार, लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.१० विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, द्विपक्षीय सहयोग संस्थाहरू सम्बन्धी जानकारी
- २.११ संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका एजेन्सीहरू (UNO and its Agencies), विश्व व्यापार संगठन (WTO), FAO, IFAD, WFP
- २.१२ युरोपेली संघ (EU), दक्षिण पूर्वी एशियाली राष्ट्रहरूको संगठन (ASEAN), दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC), क्षेत्रीय व्यापार प्रणाली, SAFTA, BIMSTEC

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) -६० अङ्क

(२ प्रश्न x५ अंक, ५ प्रश्न x१० अंक)

१. लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय

- १.१ लेखाको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
- १.२ लेखा प्रणालीको परिचय र प्रकार
- १.३ दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाता
- १.४ लेखाप्रणालीका क्षेत्रहरू: वित्तीय लेखाङ्कन, व्यवस्थापन लेखाङ्कन, लागत लेखाङ्कन, आम्दानी लेखाङ्कन र जिम्मेवारी लेखाङ्कन
- १.५ खाताका प्रकार र डेबिट र क्रेडिटका नियम
- १.६ लेखाङ्कन प्रणालीका आधार: नगद (Cash), प्रोदभावी (Accrual), Modified Cash र Modified Accrual
- १.७ व्यवसायिक लेखा प्रणाली र यसको महत्व
- १.८ वित्तीय, लागत तथा व्यवस्थापकीय लेखा प्रणालीको आवश्यकता र महत्व

२. लेखा अभिलेख

- २.१ लेखाङ्कन समीकरण (Accounting Equation) तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
- २.२ खाता सूची (Charts of Accounts)
- २.३ गोश्वरा भौचर, नगदी पुस्तिका, बैंक नगदी किताब र बजेट हिसाब
- २.४ सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) को अर्थ, विशेषता र उद्देश्य तथा सन्तुलन परीक्षण तयार पार्ने विधि
- २.५ लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरीका
- २.६ बैंक हिसाब मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement): अर्थ, उद्देश्य र महत्व
- २.७ लेखाङ्कन नीति: हास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरिद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मूल्याङ्कन, चालु पूँजी व्यवस्थापन
- २.८ लेखामानको अर्थ, आवश्यकता र महत्व
- २.९ नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standard-NAS)
- २.१० नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standards-NPSAS), नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (Nepal Financial Reporting Standards-NFRS)
- २.११ सार्वजनिक सम्पती, जिन्सी तथा धरौटी लेखा
- २.१२ महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत फारामहरू र वार्षिक प्रतिवेदन

३. आर्थिक विवरणहरू र वित्तीय विश्लेषण

- ३.१ नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली बमोजिमका वित्तीय विवरण
- ३.२ लेखाङ्कन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
- ३.३ कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन र खातामा प्रविष्टि

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.४ आधारभूत वित्तीय विवरणको तयारी
- ३.५ आर्थिक विवरण
 - ३.५.१ आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - ३.५.२ वासलात (Balance Sheet)
 - ३.५.३ नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)
 - ३.५.४ फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
- ३.६ वित्तीय/आर्थिक विश्लेषण
 - ३.६.१ Liquidity Ratios, Profitability ratios, Activity Ratios, Leverage Ratios, Productivity Ratios
- ३.७ कोष लेखाङ्कन र आयोजना लेखाङ्कन
- ३.८ रकमान्तर तथा सोधभर्ना लेखाङ्कन

४. लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण

- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
- ४.२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र यसका तरीका
- ४.३ आन्तरिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण
- ४.४ कार्यमूलक लेखा परीक्षण
- ४.५ व्यवस्थापन लेखा परीक्षण
- ४.६ बेरुजु र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.७ लेखापरीक्षण टिपोट
- ४.८ सरकारी तथा संगठित क्षेत्र लेखापरीक्षणमान
- ४.९ सरकारी स्वामित्वका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण व्यवस्था
- ४.१० आर्थिक अनुशासन र वित्तीय व्यवस्थापन

५. आर्थिक प्रशासन

- ५.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्य र महत्व
- ५.२ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
- ५.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण
- ५.४ वित्तीय योजना (Financial Planning)
- ५.५ चालु बजेट र पुंजिगत बजेट
- ५.६ परियोजना चक्र (Project Cycle)
- ५.७ एकल खाता कोष (Treasury Single Account) : परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
- ५.८ कर: अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व
- ५.९ सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
खण्ड (ख) -४० अङ्क

(२ प्रश्न x५ अंक, ३ प्रश्न x१० अंक)

६. सार्वजनिक संस्थान र कम्पनी सम्बन्ध जानकारी

- ६.१ नेपालमा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीको आवश्यकता, उपलब्धी र संभावना
- ६.२ व्यावसायिक शासकीय पद्धति
- ६.३ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको इतिहास, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, संगठनात्मक संरचना, स्रोत व्यवस्थापन, उपादेयता तथा वर्तमान अवस्था, संस्थागत सुधारका प्रयास, संभावना र चुनौती
- ६.४ सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीहरूको स्वायत्तता र व्यवसायिकता
- ६.५ साविकमा नेपाल खाद्य संस्थान र नेशनल ट्रेडिङ लिमिटेडले गर्दै आएका कामको सामान्य जानकारी
- ६.६ कम्पनीको व्यापार विविधीकरण, प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता, आन्तरिक तथा बाह्य व्यापारका संभावना
- ६.७ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको व्यावसायिक योजनाको आवश्यकता र प्रारूप
- ६.८ नेपालमा वस्तु तथा सेवाका गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड, संस्थागत व्यवस्था, गुणस्तर नियन्त्रण र प्रयोगशाला
- ६.९ कम्पनीले संचालन गर्ने खरिद विक्री, भण्डारण, कुटानी पिसानी, ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, ढुवानी सम्बन्धी विषयहरू
- ६.१० कम्पनीले प्रयोगमा ल्याएको बजारीकरण रणनीति एवं अनलाइन विजिनेस पोर्टल सम्बन्धी जानकारी
- ६.११ चालु आवधिक योजना र चालु आ.व.को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा खाद्य व्यवस्थासँग अन्तरसम्बन्धित विषयहरू
- ६.१२ कम्पनीको चालु आ.व. को नीति तथा बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ६.१३ कम्पनीको अचल सम्पत्ति व्यवस्थापनका उपयुक्त रणनीतिहरू
- ६.१४ कम्पनी र प्रदेश एवं स्थानीय तहबीच सहकार्यको संभावित क्षेत्रहरू र सहकार्यको मोडल
- ६.१५ खाद्यान्न लगायत अन्य वस्तु तथा सेवा व्यापार, खरिद प्रक्रिया, निकासी पैठारी, लेखाङ्कन र भुक्तानी विधि तथा प्रक्रिया एवं ओभर ड्राफ्ट तथा अन्य कर्जा सम्बन्धी जानकारी
- ६.१६ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीका सरोकारवाला, साझेदार तथा सहयोगी निकाय
- ६.१७ नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था, माग आपूर्ति तथा बजारीकरणको व्यवस्था
- ६.१८ खाद्य सुरक्षा, खाद्य सम्प्रभुता र पौष्टिकता सम्बन्धी अवधारणा, अवस्था तथा कम्पनीको भूमिका

७. सेवासँग सम्बद्ध कानुनी व्यवस्थाहरू

- ७.१ नेपाल सरकारको कृषि, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बन्धी नीति सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ७.२ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रवन्धपत्र र नियमावली
- ७.३ संस्थान ऐन, २०२१
- ७.४ कम्पनी ऐन, २०६३
- ७.५ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:-७, पद:- वरिष्ठ लेखा अधिकृत

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ७.६ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- ७.७ खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१
- ७.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ७.९ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७ (बजेट निकास र सरकारी रकम खर्च गर्ने तरिका, लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था)
- ७.१० आयकर ऐन, २०५८ (परिच्छेद १, ७, ८, १२)
- ७.११ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ७.१२ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- ७.१३ उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५ र उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- ७.१४ मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ करारसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
- ७.१५ खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुता सम्बन्धी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०८०